

Algemeen

Elke eerste zondag van de maand gaat deze Nieuwsbrief naar een groot aantal griffiers, adjunct-griffiers en andere medewerkers in en om raadsgriffies.

Doelstelling is om “iets juridisch” dat mij afgelopen maand het meest is opgevallen met de lezers te delen, en er waar mogelijk leermomenten uit te halen.

Dit alles om zoveel mogelijk gemeenteraden support te bieden bij het juridisch optimaliseren van hun besluitvormingsprocessen en andere werkzaamheden.

Thema voor deze Nieuwsbrief is: de gevraagde inlichting.

Vragen en inlichtingen

Zonder informatie is een raadslid (lees: de raad als geheel) niet in staat tot het uitvoeren van de kerntaken kaderstellen en controleren.

In de Gemeentewet zijn hiertoe enkele ankerpunten aangebracht. Aan de ene kant is er het recht op het stellen van vragen, aan de andere kant is er het recht op inlichtingen.

Dit laatste staat ook wel bekend als “informatieplicht”.

Wettelijk kader

Het recht op het stellen van vragen is ondergebracht in artikel 155 lid 1 Gemeentewet. het is te zien als een instrument dat het raadslid kan inzetten richting college of burgemeester.

De informatieplicht (recht op inlichtingen) is te vinden in een tweetal bepalingen. Artikel 169 Gemeentewet regelt de inlichtingen van de kant van het college, artikel 180 Gemeentewet doet dit voor de burgemeester. We maken daarbij onderscheid tussen de actieve (lid 2) en passieve (lid 3) inlichtingenplicht.

Aardig weetje in dit verband is dat de burgemeester pas vanaf 1969 een wettelijke plicht heeft om de raad informatie te verstrekken. Voor die tijd was de burgemeester, zoals dat zo mooi heet, “*legibus solutus*” waar het diens verhouding tot de raad betrof. (Met dank aan Ulpianus, 170 – 233)

Het vragen- en inlichtingenrecht is niet zelden nader uitgewerkt in het Reglement van Orde (RvO). Dan wordt het moeilijk, en wel hierom.

Technische vragen: wanneer (niet)?

Waar de Gemeentewet uitsluitend vragen en inlichtingen kent, wordt in de dagelijkse praktijk gewerkt met de term “technische vragen”. Hiermee wordt bedoeld op een vraag die niet politiek van aard is en bij een raadslid opkomt naar aanleiding van een raadsvoorstel.

Bedoeling is dat een zogeheten “technische vraag” vraag buiten een commissie- of raadsvergadering rechtstreeks aan een ambtenaar wordt gesteld. Daarmee wordt voorkomen dat kostbare tijd in een commissie- of raadsvergadering verloren gaat.

Het beantwoorden van een technische vraag gaat 1-op-1 tussen ambtenaar en raadslid al dan niet door tussenkomst van de portefeuillehouder.

Niettemin zijn er stromingen in gemeenteland die de opvatting huldigen dat het beantwoorden van een technische vraag is aan te merken als ambtelijke bijstand. En dat “dus” de griffie hiervoor in charge is.

Griffie(r) en ambtelijke bijstand

Niets is echter minder waar! Griffier en ambtelijke bijstand hebben net zoveel met elkaar te maken als chocolade-ijs en mayonaise. Waar de griffier de raad en de door de raad ingestelde commissies terzijde staat, is ambtelijke bijstand bedacht om raad en raadsleden te kunnen laten profiteren van de inhoudelijke kennis die in de gemeentelijke organisatie aanwezig is. Hoe en op welke wijze aan ambtelijke bijstand vorm wordt gegeven is aan de raad. De raad stelt de verordening ambtelijke bijstand vast. Lees in dit verband artikel 33 lid 1 en 3 Gemeentewet.

Ambtelijke bijstand vervult geen enkele rol als het gaat om de beantwoording van (technische) vragen.

Zijn er grenzen, zo ja: waar?

Het college en de burgemeester zijn verantwoordelijk voor de beantwoording van de (technische) vragen, maar ook voor het geven van inlichtingen. Wat maakt het verschil?

Een technische vraag heeft, zoals eerder opgemerkt, geen ankerpunt in de Gemeentewet. Dit levert dus de vraag op: is het een vraag als bedoeld in artikel 155 lid 1 Gemeentewet of een verzoek om inlichtingen als bedoeld in de artikelen 169/180 Gemeentewet?

De Gemeentewet biedt geen duidelijk aanknopingspunt voor het antwoord of een technische vraag het één of het ander is. Om die reden is het beter om het fenomeen "technische vraag" uit het spraakgebruik te verwijderen en toe te voegen aan de categorie "achterhaalde zaken".

En voortaan uitsluitend spreken over "een vraag" dan wel "een verzoek om inlichtingen". Het beantwoorden van een vraag is een 1-op-1 situatie tussen raadslid en college dan wel burgemeester. Bij het geven van inlichtingen komen we op een heel ander speelveld.

Ten principale

Pijler van jewelste binnen het domein van de gemeenteraad wordt gevormd door het recht op inlichtingen. Zonder inlichtingen geen (goed) functionerende gemeenteraad.

De passieve inlichtingenplicht belichaamt dat de raad het Grondwettelijk hoofd van de gemeente is. Niet het college, niet de burgemeester bepaalt welke inlichtingen de raad krijgt. Het is de raad dan wel het raadslid dat het verzoek om inlichtingen doet en daarmee de omvang en reikwijdte van het antwoord bepaalt. College en burgemeester dienen zich hiernaar te richten.

Daar gaat de raad niet over (?)

Een verzoek om inlichtingen kan het college of de burgemeester onwelgevallig zijn. Het geeft echter geen pas om het raadslid voor te houden "dat de raad hier niet over gaat omdat het een college- dan wel burgemeestersbevoegdheid betreft".

Een dergelijke opstelling miskent enerzijds dat de raad het Grondwettelijk hoofd van de gemeente is en anderzijds dat het langs democratische weg gekozen raadslid zelf bepaalt welke inlichtingen hij wenst te hebben om invulling te kunnen geven aan zijn volksvertegenwoordigende taak.

De Gemeentewet gaat buitengewoon ver in de plicht voor college en burgemeester waar het gaat om het verstrekken van inlichtingen die vanuit de raad worden gevraagd. Zie de artikelen 169 lid 3 en 180 lid 3: zij geven de raad (als geheel dus) de door een of meer leden gevraagde inlichtingen.

Eén raadslid vraagt, de hele raad ontvangt dus! Met als enige begrenzing "het openbaar belang".

Deze begrenzing doet zich hoogst zelden voor: de zaak waar het verzoek om inlichtingen zich richt ligt onder de rechter óf het gaat over gevoelige persoonsinformatie.

Tot slot

Vragen (om inlichtingen) staat dus vrij!!